

Stockholms Stadsbyggnadsnämnd
Stockholms Stadsbyggnadskontor
Box 8314
104 20 Stockholm

Diarienummer: 2015-10143
Synpunkter översiktsplan

Koloniträdgårdsföreningen Riksby inlämnar härmed sina synpunkter på ovan nämnda förslag på ny översiktsplan Stockholm Stad.

Riksby koloniförening etablerades kring 1930 i området Riksby1:1 vilket är beläget vid stadsdelen Riksby i Stockholm. Avtal om arrende som avser tjugofem år (kontraksnummer 251-12-3.3) upprättades med Stockholm Stad att gälla från den 1 oktober 2013. Föreningens verksamhet är ideell och följer antagna stadgar från Föreningen StorStockholms koloniförening (FSSK). Vår förening har blivit klassad att bidra till kulturhistoriskt värde. Syftet med koloniträdgårdar är att ge människor möjlighet till trädgårdsodling av frukt och grönt. Förvisso har karaktären ändrats från ren nyttoträdgård till mera av prydnadsträdgård eller en kombination av båda.

Vi inser liksom många andra att Stockholm behöver fler bostäder, inte minst hyresrätter. Vi är fullt medvetna om den utmaning som det innebär att bereda bostäder till alla de som ska bli nya stockholmare och de som idag bor i Stockholm men inte har en egen bostad.

Kulturhistoriskt värde, bidrag till grönare miljö och folkhälsa

Vår förening klassas som en viktig del av kulturarvet och särskild uppmärksamhet ska ägnas dessa värden, enligt Stadsmuseet. Även i Länsstyrelsens yttrande om planförslag Norra Riksby är deras ståndpunkt följande: *"Länsstyrelsen ser positivt på att Staden avser att spara koloniträdgårdsområdena vid utbyggnad av Riksby. Området bör inte ses som en begränsning i stadsutvecklingen, utan som en möjlighet till en rikare stadsmiljö med tydlig identitet. Staden bör lägga vikt vid att bevara och utveckla områdets särprägel genom att utforma tillkommande bebyggelse och infrastruktur i samklang med koloniträdgårdsområdets småskalighet"*

I vårt område samt i den befintliga naturmarken finns fornlämningar, flora samt fauna som är av riksintresse och ska tas stor hänsyn till.

Vi vill nedan uttrycka vår förenings synpunkter gällande översiktsplanen med utgångspunkt koloniträdgårdarnas varande och bidragande.

Mål för stadsbyggandet som beskrivs i förslaget ny översiktsplan

Stockholm ska vara en stad för alla med täta och sammanhållna stadsmiljöer och där bebyggelse och grönstruktur samspelar och ger förutsättningar för goda livsmiljöer.

- Vår ståndpunkt är att Riksby koloniområdena bidrar till folkhälsa, sundhet, rekreation, livsmedelsförsörjning och social gemenskap. Vi bidrar även genom att lära nya generationer värdet av föreningsliv och nyttan av ett hållbart ekologiskt odlande/livsstil. Synpunkten angående målet för stadsbyggandet är att vi redan bidrar och inte bara bostäder prioriteras utan även att andra värden prioriteras.

Målbeskrivning i förslaget översiktsplan

” Stockholm ska vara en sammanhängande stad, där det är naturligt att röra sig mellan olika stadsdelar och besöka nya platser. Människor med olika bakgrund ska kunna mötas i vardagen och stadens många stadsmiljöer med sina olika kvaliteter ska vara tillgängliga för alla invånare.

Stockholm ska ha en mångfald av identitetsstarka stadsdelar med levande centrum. Stadens alla delar ska erbjuda en bra livsmiljö med god tillgång till stadskvaliteter och välgestaltade och trygga offentliga miljöer som inbjuder till delaktighet och lokalt engagemang.”

När offentlig miljö beskrivs står följande i förslaget; *Genom att ta tillvara stadsdelarnas olikheter och förstärka uppskattade karaktärsdrag kan stadsbyggandet bidra till att skapa ett sammantaget rikare och mer dynamiskt Stockholm.*

Vidare står det *”Naturen, parkerna och de lummiga stränderna är en viktig del av Stockholms karaktär och uppskattas av såväl stockholmare som besökare. Att ta tillvara kvaliteterna i det gröna, och utveckla parker och naturområden, är en självklar del i stadsbyggandet.”*

I delen som berör Grön och vattennära stad anges följande som nya målpunkter i naturreservat och grönområden;
Stockholms många natur- och kulturreservat och de tätortsnära skogarna är en stor tillgång för avkoppling och fritidsaktiviteter.

I delen, Trygga en livskraftig grönstruktur med rik biologisk mångfald, anges följande; *Samspelet mellan landskap, bebyggelse, vegetation och vatten är karaktäristiskt och skapar förutsättningar för ett unikt växt- och djurliv. I grönstrukturen finns också mycket av Stockholms historia, i form av såväl gammalt kulturlandskap och fornlämningar, som parker och trädgårdar med lång kontinuitet.* Vidare i texten skrivs; *Funktionerna i den gröna infrastrukturen behöver upprätthållas för att Stockholm ska kunna växa på ett hållbart sätt. Förändringar som berör den gröna infrastrukturen ska alltid analyseras noga inför beslut.*

- Riksby koloniområde är även trivsel- och strövområden året runt, som är öppna för allmänheten och ger trygg miljö att vistas i. Under vintersäsongen är det i vårt koloniområde ett aktivitetsområde för allmänheten där pulka och skidåkning nyttjas då vi inte plogar eller röjer undan snö i området.
- Genom vår särprägel i området som anses vara skyddsvärda områden ska det visas stor hänsyn till när man planerar.
- Redan etablerade trädgård- och parkområden såsom vårt, bör bevaras och utvecklas som grönområde med en riklig biologisk mångfald.
- I vår trädgårdskoloniförening finns en stor variation av fruktträd som är en viktig genbank, då stort antal av dessa funnits här sedan etableringen av koloniområdet.
- I Riksby koloniområde samt i intilliggande naturmark finns unika arter av växt-och djurliv. En del av dessa är rödlistade, exempelvis fladdermus, huggorm, liljekonvalj, gullviva, ek, ormvråk och hackspett.
- Vi anser att vårt koloniområde bidrar och skapar kvalité för alla genom sin tillgänglighet.

I delen som berör Stadens karaktär och gestaltning ses följande text; *Kunskapen om stadens kulturmiljöer har byggts upp under lång tid. Större delen av stadens bebyggelse har inventerats och kulturhistoriskt klassificerats av Stadsmuseet. I samband med detta har även särskilt värdefulla kulturmiljöer pekats ut.* I delen där det anges planeringsinriktning står följande; *Bebyggelse som är kulturhistoriskt värdefull och har betydelse för stads- och landskapsbilden ska ses som en resurs i stadsutvecklingen.*

- Sammantaget av det som anges i översiktsplanen vill vi starkt uttrycka följande; Riksby koloniområden har betydelse för områdets karaktär, luftkvalitet samt ekologiska, biologiska och kulturhistoriska värden. Vi är idag ansedda av Stockholm stad som område av kulturhistorisk miljö.

I översiktsplanen där Brommas utvecklingsmöjligheter berörs står; *Centrala Bromma karaktäriseras av de stora smalusområdena och Bromma flygplats verksamhet. Brommaplan har ett strategiskt läge med kommunikationer, handel och service, där gatunätet orienterar sig kring cirkulationsplatsen. I centrala Bromma finns den karaktäristiskt blockiga terrängen med De Geermoräner, som är av riksintresse.*

- Med anledning av ovan nämnda anser vi att det ska tas stor hänsyn till den naturmark som omgärdar vårt område, där De Geermoräner finns i naturmark kring koloniområdet vid Salix- och Malvavägen samt vid naturmark som gränsar mot flygplats- och industriområdet samt ett stort antal fornlämningar vid naturmark kring Salix- och Malvavägen.

Genom den antagna ”Grönare Stockholm” som anger riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden (diarienumr: 171-1292/2016) ser vi koloniföreningar att staden har tagit ett tydligt ställningstagande till att bevara och framgent skapa förutsättningar för ett grönt Stockholm. I denna beskrivs t ex ”*I utvecklingen av den gröna och täta staden, med ett ökat bebyggelsetryck, kommer olika intressen alltid behöva vägas mot varandra. Därför ska stadsplaneringen utgå från kunskaper om grönstrukturens karaktär och funktioner exempelvis värdefulla ekologiska spridningssamband eller vattenavrinningsområden.*” (3:2, sid 16).

Fortsättningsvis beskrivs ”*Stockholm ska kontinuerligt omhänderta och förvalta en livskraftig grönstruktur med rik biologisk mångfald genom att exempelvis minska barriäreffekten mellan grönområden och undvika habitatförlust och artförlust.*” (3:2, sid 17)

1. Vidare går att läsa i riktlinjen (sid 22 och 24) följande som ska beaktas vid planering och utredning:
2. ”*Hur har tillgänglighet och närhet till odlingsmöjligheter, friluftsliv, motion och natur beaktats?*”
3. ”*På vilket sätt tar planens grundstruktur hänsyn till befintliga värden som landskapets karaktär, identitet och kulturhistoria?*”
4. ”*Hur bidrar den fysiska utformningen till att en rik biologisk mångfald kan sparas eller skapas?*”
5. ”*Hur säkerställs att befintliga karaktärsträd och andra värdefulla landskapselement skyddas under hela genomförandefasen?*”
6. ”*Utformas gränzonen mellan kvartersmark och allmän mark så att den stödjer parkentréer, gångstråk, målpunkter och en trygg gatumiljö och trygga parkmiljöer?*”

- Med anledning av den redan antagna ”Grönare Stockholm” anser vi att beslut i en ny översiktsplan måste följa de riktlinjer som finns i ”Grönare Stockholm”.

I stadens framtidsvision 2040, *Ett Stockholm för alla*, tecknas bilden av en stad som är levande och trygg i alla stadsdelar. Stockholm har enligt visionen klarat av att möta behoven från en kraftigt ökad befolkning samtidigt som stadens kvaliteter har bevarats och utvecklats.

- Vi motsätter oss inte att det behövs skapas fler bostäder. Vi anser att det ska byggas hållbara samhällen där redan befintliga miljöer bevaras och som bidrar till stadens kvaliteter.

Med anledning av ovanstående har vi som koloniförening avsikt att bidra med följande i Norra Riksby:

1. Natur- och miljövårdande kunskaper och erfarenheter

Göra detta genom miljövänlig odling, miljöcertifiering och mentorverksamhet för odling och miljö

2. Vår föreningsverksamhet som koloniträdgårdsförening genomsyras av mångfald på många sätt

Genom att bibehålla den särprägel som redan finns och bevara samt utveckla föreningsverksamheten

3. Bidra till sociala gemenskap

Genom att bereda plats för feriearbetande skolungdomar. Anordna evenemang för allmänheten såsom sommarcafé, kolonins dag, öppen trädgård och loppis

4. Bidra till bevarandet av en kulturhistorisk miljö

Genom vår kunskap om områdets historia anordna kolonins dag och ha guide turer i området och beskriva art samt fauna. Hålla öppna föredrag om odling och ekosystem

5. Vara tillgänglig för allmänheten som rekreationsområde och bidra till en trygg miljö att vistas i

Genom att hålla Riksby koloniområde öppet för alla att ströva i, så som det är idag, med gåfartstrafik inom områdena som gör dem trygga att vistas i

Sammanfattningsvis anser vi att Staden bör ha som avsikt att i nya översiktsplanen beskriva vikten av att bevara koloniträdgårdarna i Bromma och planera intilliggande bebyggelse i harmoni med den småskalighet samt särprägel som våra koloniträdgårdar utgör.

Vår förening vill gemensamt bidra, där Norra Riksby blir den första hållbara stadsdelen med väl integrerade koloniområden.

På föreningens vägnar, med vänliga hälsningar

Elisabeth Fältström

Ordförande Riksby koloniförening

2016-12-04, Bromma